

Julesa Verna. A na stanici Concorde lze na kachlíkách najít po písmenkách slavný text Deklarace práv člověka z Francouzské revoluce.

Koho zajímá výzdoba stanic, může si v informační kanceláři dopravního podniku (RATP) vyzvednout leták Promenades dans le Métro (Procházký metrem).

Pařížské metro má svůj typický zápach, je tu teplo a občas uslyšíte cvrčka. V chodbách často vysedávají žebraři s nataženou dlaní, pochozenou čepicí a nápisem prosím o příspěvek – na hladové děti, na hladové psy, na sebe sama. Jinde se zas hraje na kytaru, na trumpetu nebo bubínky. Přímou do vlaku pak nastupují harmonikáři a karaoke pěvci, jejichž hlas doprovází reprodukováná hudba. Je to natolik zažitý kolorit, že vždycky zacinká nějaký ten frank, tedy dnes už spíše cent a občas i euro.

Národnosti: svět barev a vůní

To, že je Paříž domovem nejružnějších ras a národností, poznáte na každém kroku. Když ne podle tváře, tak rozhodně podle jídla. Čínská a arabská bistra, kreolské, africké a řecké restaurace. Těžko hledat gastronomii, která by tu nebyla

Podzemní Paříž – živý organizmus pár metrů pod povrchem

zastoupena, a s ní i její výrobci. Zatímco během koloniální éry ovládala Francie pěkný kus světa a Francouzi byli všude možně, minulost této trend otočilo. Jsou to především obyvatelé bývalých kolonií, kteří přicházejí a usazují se tu. Z více než dvou miliónů obyvatel Paříže

Trocha kulinařské exotiky neuškodí.

je patnáct procent imigrantů. Nejvíce je Alžíránů, téměř padesát tisíc, následují Tunisané a Maročané. Z asijských národů je nejvíce Číňanů, Srílančanů a Kambodžanů. Černá Afrika je zastoupena především lidmi z Mali, Senegalu a Pobřeží Slonoviny.

Nepřehlédnutelnou všeho chuť najdete třeba ve čtvrti Belleville, na pravém břehu Seiny, dva kilometr východně od Place de la République. Židovští řezníci mají krámky vedle arabských, do toho čínští obchodníci za svými pulty a černošské ženy v křiklavě barevných turbanech. Je tu hned také o poznání levnější než třeba v samém srdci města. Ze dveří se line arabská muzika, prostě zařízené cestovní kanceláře nabízejí letenky do Asie za minimální ceny. Východně pod Montmartrem, kolem stanice metra Chateau Rouge, je zase Afrika. Jeden obchod vedle druhého, nejčastěji pestrobarevné látky, nezvykle velké množství holičství a nevkusné paruky. Do toho se vedle chodníku valí po ulici voda z pařížských kanálů a sladce voní ovoce vyložené v bednách před výlohami.

Kolem nádraží Gare du Nord narazíte na vůni tureckého kebabu a indických tyčinek. Několik bloků severovýchodně od nákupního centra Les Halles a Centre Georges Pompidou je zase malý chinatown, další se rozkládá pod silničním okruhem Boulevard Periphérique na levém břehu u stanice Maison Blanche. Až na malé výjimky ale nejsou v Paříži jed-

notné národnostní oblasti. Všichni jsou promícháni a žijí a pracují vedle sebe. Stojí za to se jen tak toulat ulicemi a připadat si chvíli jako v Šanghaji a hned třeba jako v Casablance.

Rue des Rosiers: Židovský svět

Obrýlení muži v černých šatech, s kloboukem či alespoň jarmulkou na hlavě, a s pejzy kroutícími se u uší. Za skly oken a výloh sedmiramenné svícny menor a knihy, jejichž text se čte zprava doleva. Všude nápisy oznamující, že tady je jídlo opravdu košer – jedna z restaurací se dokonce jmenuje Kosher Pizza. Je to jen pár uliček kolem Rue des Rosiers (čtvrť Marais, východně od pařížské radnice Hotel de Ville, na pravém břehu), ale jako by se člověk v téhle malé židovské čtvrti vrátil do předválečných dob, když synové Davidovi takhle sídlili v každém větším evropském městě. Dodnes tady platí, že od pátku večer, kdy začíná šábes, do soboty se tu práce zastaví a je čas navštívit některou ze synagog. I když do té nejslavnější se veřejnost nedostane. Secesní Guimardova synagoga byla postavena v roce 1913 Hectorem Guimardem. Tenhle architekt má kromě jiného na svědomí také cedule u vstupu do metra.

Za ochutnání určitě stojí židovské speciality ze severní Afriky, východní Evropy a Izraele. Nejvyhlášenější podnikem je místní restaurace Jo Goldenberg s lahůdkářstvím →

Zajímavost města

Amélie z Montmartru

Už takhle superslavnou čtvrť umělců proslavila ve světě snad nejvíce za posledních padesát let. Drobná černovlasá servírka s velkýma očima Amélie, respektive film o ní. Do snímku Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain (v češtině Amélie z Montmartru) se zamiloval snad každý, kdo ho viděl, v USA se stal nejhranějším neamerickým filmem, zvítězil v Karlových Varech. Je těžké projít Paříží, aby na vás Amélie někde nevykoukla z plakátu nebo obálky magazínu. V knihkupectví lze sehnat i velkou encyklopedii popisující montmartská místa, kterými Amélie chodila. A kafe si můžete dát i v kavárně U dvou mlýnů (Deux moulins), kde obsluhovala. Podnik je za rohem od Moulin Rouge a vévodí mu obrovský plakát. Není nutné říkat koho.

Doprava ve městě

Nejlevnější i neefektivnější je metro, kterým se dostanete všude. Metro je ještě velmi dobře propojeno s RER – příměstskou rychlodráhou, jejíž linky protínají město. Doprava pamatuje na to, že Paříž žije do noci. A tak poslední vlaky z konečné vyjíždějí mezi půl a tři čtvrtě na jednu v noci. Jednoduchá jízdenka na oba typy vyjde na 1,30 eura, výhodnější je koupit si tzv. carnet – sadu 10 jízdenek za devět eur. Jste-li v Paříži aspoň tři a více dnů, vyplatí se dát 26 eur za tzv. Carte Orange – týdenní kupón, ten platí i na autobusu..

Časopis IN spolupracuje s řadou průvodců Lonely Planet, které v češtině vydává nakladatelství Svojtka & Co.

in SVOJTKA & Co. NAKLADATELSTVÍ